

Kuntalaisaloite / Tuulivoimalle rajat, suojaetäisyys ja ympäristölupa

Kaupunginhallitus 24.10.2022 § 13

Pohjois-Parkanon Kyläseura ry on toimittanut kaupungille 19.10.2022 liitteen mukaisen kuntalaisaloitteen otsikolla ”Tuulivoimalle rajat, suojaetäisyys ja ympäristölupa”.

Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä ja sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa on Kuntalain 23 §:n mukaisesti oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, on asia otettava käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Aloitteen on allekirjoittanut 120 kunnan asukasta.

Kuntalaisaloitteen lisäksi Pohjois-Parkanon Kyläseura ry on kerännyt adressin otsikolla ”Ei tuulivoimaa asutulle kyläalueelle ja Geopark-alueelle”. Addressiin on kerätty yhteensä 251 allekirjoitusta käsin ja 222 internetissä.

Liitteenä
nro 6 / Kuntalaisaloite

Oheisaineistona addressi: Ei tuulivoimaa asutulle kyläalueelle ja Geopark-alueelle

Valmistelija: vs. kaupunginjohtaja Aki Viitasaari, p. 044 7865 211

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää lähettää kuntalaisaloitteen tekniseen toimeen valmisteltavaksi.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tekninen lautakunta 27.09.2023 § 90
305/00.01.03.01.00/2022

Kuntalaisaloite / Tuulivoimalle rajat, suojaetäisyys ja ympäristölupa

Vastaus tuulivoimarakentamista koskevaan Pohjois-Parkanon kyläseura ry:n antamaan kuntalaisaloitteeseen 19.10.2022 sekä kirjeeseen 1.9.2023:

Maakuntakaava

Pirkanmaalla on vireillä Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaava, joka on ollut kaavaluonnoksena nähtävillä 8.5.-30.6.2023 välisen ajan. Vaihemaakuntakaavalla täydennetään ja muutetaan voimassa olevaa Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 tuulivoima-alueiksi on osoitettu tuulivoimatuotannon kannalta potentiaalisia alueita, jonne voidaan sijoittaa useita kokonaiskorkeudeltaan noin 200 metriä olevia teollisen kokoluokan

tuulivoimalaitoksia. Näille alueille voidaan sijoittaa kymmenen tai useampia voimaloita. Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan luonnoksessa tuulienergian tuotannolle potentiaalisten alueiden kartoittamisen lähtökohtana on toiminut ns. tekninen sijaintiselvitys, jossa soveltuvia alueita on kartoitettu kokonaiskorkeudeltaan 300 metriä korkeiden voimaloiden ja etäisyyskriteerien avulla erilaisiin yhteiskunnan toimintoihin ja maankäyttöön nähden. Vaihemaakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tuulienergiatuotannon alueina ohjataan vähintään kahdeksan voimalan kokonaisuuksia. Tuulivoimatekniikan edistyessä siis myös selvitystyötä on tehty aikaisempaa korkeammille voimaloille. Kuten vaihemaakuntakaavaluonnoksen selostuksessa on tuotu esille, maakuntakaavassa osoitettavat tuulienergiatuotannon alueet ja mahdolliset voimalapaikat täsmentyvät aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, eivätkä maakuntakaavassa osoitettavat alueet vastaa varsinaisia hankealueita.

Tuulivoiman etäisyys

Tuulivoimaloiden hankealueille sijoittuu useita voimaloita, ja hankealueiden etäisyys lähimmästä asutuksesta ei vastaa itse voimaloiden etäisyyttä asutuksesta. Suomessa ei ole sitovia määräyksiä siitä, millaiselle etäisyydelle asutuksesta tuulivoimalat tulee sijoittaa. Kaavoituksen ja lupaharkinnan yhteydessä tehtävän melu- ja välkemallinnuksen avulla määritetään riittävä etäisyys tuulivoimaloiden ja asutuksen välille. Tuulivoimaloiden etäisyydet lähimmästä asutuksesta ratkaistaan siis yksityiskohtaisesti ja omana kokonaisuutenaan jokaisen hankkeen yhteydessä.

Parkanon kapupungissa suojavyöhykkeen käyttöönottoa ei olla nähty tarpeellisena, sillä edellä mainitusti jokainen tuulivoimayleiskaava voidaan käsitellä omana kokonaisuutenaan. Tuulivoimahankkeiden yhteydessä laaditaan aina kattavat selvitykset kohteen ominaispiirteet huomioiden, joissa tutkitaan tuulivoiman vaikutuksia mm. luontoon, ympäristöön, maisemaan sekä ihmisten elinoloihin.

Tuulivoimakaavoitus

Parkanon kaupungin alueella on parhaillaan vireillä kolme tuulivoimaosayleiskaavaa. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksessa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle voidaan sijoittaa yhteensä enintään 12 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla enintään 295 metriä maanpinnasta. Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksessa Parkanon kaupungin alueelle on osoitettu yhteensä 3 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla enintään 290 metriä maanpinnasta.

Mäntykankaan tuulivoimahankkeessa (Niskalamminkankaan alue) vireilletulo aineiston mukaan tavoitteena on sijoittaa Parkanon kaupungin alueelle enintään viisi tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä ja napakorkeus 210 metriä. Täten kaupungin alueelle on suunnitteilla parhaillaan yhteensä enintään 20 voimalaa.

Tuulivoimatekniikan kehitys on ollut voimakasta. Voimaloiden tehot ja korkeudet ovat kasvaneet jo viime vuosina merkittävästi ja kehitystä on edelleen odotettavissa. Korkeammat ja pyörimishalkaisijaltaan suuremmat uudemman tekniikan voimalat voivat edellyttää myös voimaloiden sijoittamista aiempaa etäämmäksi toisistaan. Tuulivoimakaavojen aikaisempaa suuremman korkeuden sekä tehon sallimisella varaudutaan siis tekniikan kehittymiseen, jotta tulevaisuudessa tekniikan kehittyessä voidaan välttää kaavasta poikkeamisen tarvetta ja mahdollistaa mahdollisimman sujuva rakennuslupaprosessi.

Tuulivoiman vaikutukset

On syytä huomioida, että tutkimustulokset tuulivoimaloiden vaikutuksesta kiinteistöjen arvoon vaihtelevat runsaasti eri tutkintamenetelmistä riippuen. Esimerkiksi FCG:n sekä Taloustutkimuksen vuonna 2021 Suomessa teettämän tutkimuksen mukaan tuulivoimaloilla ei ole tilastollisesti merkitsevää vaikutusta kiinteistöjen hintoihin. Yleisesti tuulivoimaloilla voi olla esimerkiksi positiivisia vaikutuksia paikalliseen talouteen, jolloin taloudelliset hyödyt voivat vaikuttaa myös myönteisesti kiinteistöjen arvoon. Hankkeiden yhteydessä laadittujen selvitysten ja arviointien perusteella voidaan myös varmistua, etteivät tuulivoimalat aiheuta erityisiä kohtuuttomia vaikutuksia esimerkiksi maisemaan tai asuinkiinteistöjen viihtyvyyteen.

Aloitteessa viitataan Metsäntutkimuslaitoksen selvitykseen matkailijoiden suhtautumisesta Mielmukkavaaran tuulipuistohankkeeseen Muonion kunnassa. On yksiselitteistä, että Muonio ja Parkano eroavat sekä maantieteellisesti että elinkeinopoliittisesti keskenään melkoisesti, eikä esimerkiksi Lapin kuntien matkailutoiminta vastaa Parkanon kaupungin matkailun kysyntää.

Hankkeiden yhteydessä laaditaan kattavat selvitykset alueiden olosuhteista ja suojelualueet ja luonnon monimuotoisuus huomioidaan jokaisessa tuulivoimakaavassa asianmukaisesti. Kuten edellä mainittu, maakuntakaavassa osoitettavat tuulienergiatuotannon alueet ja mahdolliset voimalapaikat täsmentyvät aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, eikä maakuntakaavassa osoitettavat alueet vastaa varsinaisia hankealueita. Hankkeiden yhteydessä tehtävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että hankkeen ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella silloin, kun hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. YVA-menettelyn aikana arvioidaan esimerkiksi tuulivoiman vaikutuksia luontoon, luonnonvaroihin, rakennettuun ympäristöön, ihmisiin sekä maisemaan. YVA-prosessissa hankkeiden ympäristövaikutukset saadaan kartoitettua kattavasti.

Tuulivoimahankkeet laaditaan lähtökohtaisesti niin, ettei erillistä ympäristölupatarvetta synny. Lupa voidaan tarvita, mikäli lähistöllä on esimerkiksi asutusta, jolle tuulivoimalasta aiheutuu naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta välke- tai meluvaikutusten seurauksena (§ 17). Yleisesti tuulivoimalat on pyritty sijoittamaan sellaiselle etäisyydelle asutuksesta, että ne eivät tarvitsisi ympäristölupaa. Hankkeiden vaikutuksia arvioidessa kiinnitetään kattavasti myös huomiota pohjavesiin ja tutkitaan niiden mahdollisesti aiheuttamia vaikutuksia pohjavesille sekä vedenottamoille. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä on määrätty pohjaveden pilaamiskiellosta.

Kirje 1.9.2023

Takakangas-Pihlajanharju tuulivoimaosayleiskaavan valmistelu

Parkanon kaupunki laatii tuulivoimaosayleiskaavaa, kuten muitakin kaavoja, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavasta saatu palaute käsitellään kaupungissa, ja kaavaan tehdään tarvittavia muutoksia sen mukaan, mitä kaavan laadinnasta vastaavat kaupungin toimielimet päättävät.

Fingrid 400 +110 kV voimajohto YVA-lausunnot

Voimajohtojen osalta kaupunginhallitus on 28.11.2022 tehdyn päätöksen mukaisesti valtuuttanut kaupunginjohtajan antamaan lausunnon

voimajohdon linjauksesta siten, että kaupungin kanta on muokattu eteläinen linjaus pohjoisosassa ja läntinen linjaus eteläosassa. Kaupunginjohtaja on valtuutetusti antanut lausunnon. Kaupunginhallituksen kokouksessa 12.6.2023 Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnosta käsittelevässä osuudessa (§ 177) on tuotu esille kaupungin antaneen lausunnon Fingrid Oyj:n suunnitteleman Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohdon YVA-ohjelmasta. Kaupunki on esittänyt, että voimajohdon sijoittelussa huomioitaisiin kaupungin näkemys siitä, että pohjoinen vaihtoehto, jossa voimajohto kulkee Pohjoisnevan kautta Kuivasjärven pohjoispuolelle ja jatkuu järven itäpuolta etelään 110 kilovoltin voimajohdon rinnalla, on kaupungin näkemyksen mukaan kaupungin kaavoituksen ja kehittämisen kannalta huomattavasti parempi. Kaupunki ei näe ristiriitaa päätösten välillä

Oheisaineistona:

Kuntalaisaloite

Adressi: Ei tuulivoimaa asutulle kyläalueelle ja Geopark-alueelle
Pohjois-Parkanon Kyläseura ry:n kirje 1.9.2023

Valmistelija: Maankäyttöpäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, valmistelutekstin mukaisen vastauksen antamista kuntalaisaloitteeseen.
Käsittely	
Päätös	Keskustelun aikana Jarno Kuronen teki vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Kuronen esitti lisäyksenä vastaustekstiin, että tuulivoiman suojaetäisyyden tulisi olla 1,5 km. Esitys ei saanut kannatusta, jolloin esitys raukesi. Tekninen lautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen.